

Beleidsplan 2025 - 2028

ROCOV Gelderland

Beleidsplan 2025 - 2028

Regionaal Overleg Consumentenorganisaties Openbaar Vervoer (ROCOV) Gelderland

Inleiding

Op 16 februari 2007 is de vereniging ROCOV Gelderland – Stadsregio opgericht om namens de aangesloten consumentenorganisaties de belangen van de reizigers in het openbaar vervoer binnen de gehele provincie Gelderland te behartigen. Na het opgaan van de Stadsregio Arnhem Nijmegen in de provincie Gelderland, ingaande 1 januari 2015, is de naam gewijzigd in ROCOV Gelderland (ROCOV). Bij het ROCOV Gelderland zijn momenteel een twaalfstal consumentenorganisaties alsmede enige leden op persoonlijke titel betrokken. Een overzicht van de per 1 januari 2025 in het ROCOV vertegenwoordigde organisaties is opgenomen in een bijlage bij dit beleidsplan.

De basis voor de werkzaamheden van het ROCOV is gelegen in de artikelen 27 en 31 van de Wet Personenvervoer 2000 (Wp2000) en in artikel 33 van het Besluit Personenvervoer 2000. In deze artikelen is vastgelegd dat de vervoersautoriteiten (de provincie Gelderland in ons geval) en de vervoerders, dat wil zeggen de concessieverleners en de concessiehouders, verplicht zijn om consumentenorganisaties te informeren over zaken op het terrein van het openbaar vervoer alsmede om op bepaalde terreinen advies te vragen.

Medio 2024 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland een geactualiseerde Mobiliteitsvisie vastgesteld. Hierin wordt het toekomstbeeld van het openbaar vervoer voor de komende decennia geschetst.

De provincie Gelderland zet in op een effectieve onderlinge afstemming van alle vormen van openbaar vervoer. Nieuwe manieren van aanpak, denk onder andere aan HaltetaxiRRReis moeten het mogelijk maken dat alle inwoners van Gelderland een redelijke vorm van openbaar vervoer ter beschikking staat. De provincie is tenslotte verantwoordelijk voor de vormgeving van het openbaar vervoer in al zijn facetten. De provincie Gelderland werkt daarbij intensief samen met de provincies Overijssel en Flevoland. Immers, de concessiegebieden zijn ook provinciegrensoverschrijdend vastgesteld.

De afgelopen jaren is in de drie provincies een drietal concessies vergeven. Te weten de Valleilijn, IJssel-Vecht en Achterhoek – Rivierenland. In aantocht is de concessie Arnhem – Nijmegen – Food

Valley. Vanzelfsprekend wil het ROCOV daarop goed voorbereid zijn. Reeds achttien jaar behartigt het ROCOV de belangen van de reizigers in Gelderland, via samenwerkingsverbanden met de ROCOV's in Overijssel en Flevoland en ook daarbuiten. De ROCOV's willen deze samenwerking nog meer intensiveren. Samenwerking is sowieso belangrijk, maar de provinciegrensoverschrijdende aanpak van de concessies maakt dat zo mogelijk nog meer noodzakelijk.

Wellicht ten overvloede, maar het dient toch gezegd te worden, met dit nieuwe beleidsplan geeft het ROCOV aan zijn "*wettelijke taak*" te willen voortzetten.

Het Beleidsplan 2025 – 2028 maakt ook deel uit van het convenant dat de provincie Gelderland en het ROCOV zijn overeengekomen.

Doelstellingen van het ROCOV

Het ROCOV Gelderland maakt zich sterk voor een goed functionerend openbaar vervoer in de gehele provincie. Het openbaar vervoer dient voor alle (potentiële) reizigers een oplossing te bieden voor hun mobiliteitsbehoefte.

Deze mobiliteitsbehoefte kan ontstaan vanuit een tweetal, gelijkwaardige, functies, te weten:

1. Een economische functie: vanuit economisch oogpunt vervult het openbaar vervoer (breder geformuleerd: mobiliteit) een belangrijke functie voor de bereikbaarheid van locaties op het terrein van volkshuisvesting, bedrijvigheid, voorzieningen en recreatie.
2. Een sociale functie: vanuit sociaal oogpunt vervult het openbaar vervoer een onmisbare functie om reizigers, die niet over een andere vorm van vervoer kunnen beschikken, deel te kunnen laten nemen aan het maatschappelijk leven.

Missie

Het ROCOV streeft naar het bevorderen van een veilig, kwalitatief, voor iedereen beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer waarmee reizigers in een redelijke tijd van A naar B in de provincie kunnen reizen. Daarbij hecht het ROCOV waarde aan het bevorderen van een goed voor- en natransport.

De missie wordt uitgewerkt in een aantal belangrijke uitvoeringsonderwerpen.

Bereikbaarheid

Het ROCOV zal nadrukkelijk blijven pleiten voor ontsluiting van steden, wijken, dorpen, buurten en kleine kernen. Ons uitgangspunt daarbij is dat alle inwoners van Gelderland op een redelijke (loop)afstand gebruik kunnen maken van enige vorm van openbaar vervoer (of afgeleide aanvullende vervoerssystemen). Mobiliteit is een belangrijke levensbehoefte. De beschikbaarheid van openbaar vervoer, in welke vorm dan ook, mag niet verdwijnen. Ook niet (in feite misschien wel juist niet) daar waar de vraag naar openbaar vervoer in omvang wellicht klein is. Immers, juist in dorpen en kleine kernen (waar de vraag logischerwijze kleiner zal zijn dan in grotere steden) is afhankelijkheid van het openbaar vervoer aan de orde. Bereikbaarheid van openbaar vervoer geldt voor het ROCOV voor iedereen!

Beschikbaarheid

Een vergelijkbare eis stelt het ROCOV aan een provinciebreed aanbod van reguliere openbaar vervoerssystemen; waar nodig worden aanvullende collectieve vervoerssystemen aangeboden. Uitgangspunt is het afstemmen van het OV-aanbod op de potentiële vervoersvraag.

Veiligheid

We ijveren voor sociaal veilige bus- en treinstations, halteplaatsen en voertuigen. Concepten als mobiliteitshubs dienen aan minimale sociale en comforteisen te voldoen.

Vindbaarheid

Het ROCOV hecht grote waarde aan het ontsluiten van informatie voor alle gebruiksgroepen over de reismogelijkheden. De informatie dient op een eenduidige wijze te worden verstrekt en dient vindbaar te zijn, niet alleen wat betreft de vervoersmogelijkheden, maar ook met betrekking tot de infrastructuur (stations, haltes, knooppunten, hubs etc.) en het voor- en natransport.

Toegankelijkheid en inclusiviteit

Het ROCOV hanteert hierbij algemeen aanvaarde normen op het terrein van toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor allen die, op welke manier dan ook, een beperking hebben. Openbaar vervoer moet zodanig betaalbaar zijn dat ook minima hier gebruik van kunnen maken. Toegankelijkheid is voor het ROCOV ook zorgdragen voor hen die slecht kunnen lezen, weinig taalvaardig zijn en/of voor wie nieuwe technologieën moeilijk te hanteren zijn. Apps dienen door iedereen gebruikt te kunnen worden, informatie dient door iedereen begrepen te kunnen worden.

Stations en Hubs

Een goede ontwikkeling van bus- en treinstations, of Hubs in zijn algemeenheid, is van groot belang voor goed, veilig en inclusief openbaar vervoer. Het ROCOV hanteert voor onze kijk op Hubs de algemeen aanvaarde normen van sociale veiligheid, toegankelijkheid en publieke aantrekkelijkheid. We pleiten voor meer energie en middelen ten behoeve van Hubs zodat ze aan deze maatstaven voldoen.

Het belang van Hubs groot en klein, kan niet worden overschat met het oog op de ontwikkeling van het openbaar vervoer in relatie tot de grote woningbouwopgaves waar Nederland, ook de provincie Gelderland, voor staat

Duurzaamheid

Bij aanbestedingen is het criterium van duurzaamheid (zowel qua hardware als qua software) een vanzelfsprekendheid.

Klantgerichtheid

De vraag en de beleving van de (individuele) klant dient centraal te staan bij de ontwikkeling van (nieuwe) openbaar vervoerssystemen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de wensen van verschillende doelgroepen. Serviceverlening en een adequate informatievoorziening door vervoerders en vervoerautoriteiten zijn van essentieel belang.

Ketenmobiliteit

Dit gaat uit van de ontwikkeling van een samenhangend regulier openbaar vervoerssysteem met goed aansluitend voor- en natransport (zoals voor de fietser en voetganger). Ketenmobiliteit wordt bevorderd middels aanvullend beleid en voorzieningen. In dit kader pleit het ROCOV voor samenhangende (integrale) aanbestedingen.

Capaciteit

Werken aan een optimale benutting van de bestaande capaciteit door toepassing van tarief-differentiatie enerzijds en toepassing van technische innovaties anderzijds.

Keuzereiziger

Het bieden van een kwalitatief goed openbaar vervoerproduct met daaraan gekoppeld de juiste voorlichting met als doel de keuzereiziger er meer toe te bewegen gebruik te maken van het openbaar vervoer. Door middel van onderzoek worden de wensen van (potentiële) reizigers en keuzereizigers in beeld gebracht.

Recreatieve reiziger

Het mede ontwikkelen van openbaar vervoerssystemen ten behoeve van de recreatieve reiziger. Doel is het reduceren van autokilometers in natuur- en recreatiegebieden alsmede het bieden van alternatieve vormen van vervoer in deze gebieden. Ontwikkeling van deze vormen van vervoer wordt gezamenlijk opgepakt door de vervoersautoriteiten, vervoerbedrijven, lokale/regionale overheden en recreatieondernemers.

Tarief- en kaartsystemen

Tarieven dienen in de pas te lopen met eisen van redelijkheid en betaalbaarheid. Het nieuwe OVpay-systeem dient verder te worden uitgebreid met differentiaties in tarieven en kortingen waar aan de orde. OVpay behoort van toepassing te zijn op alle vervoersmodaliteiten zowel binnen als buiten de keten en ook over concessiegrenzen heen, waarbij overstap plaatsvindt zonder extra kosten, zoals het opstaptarief. Het invoeren van één keer in- en uitchecken in de ketenreis. We participeren daarom in het Tarievenhuis Oost.

Regierol provincie

Het regionale openbaar vervoer staat erg in de belangstelling, dit blijkt uit de uitgebreide reacties van gemeenten (en samenwerkingsverbanden) op diverse Programma's van Eisen. Belangrijk daarbij is het belang dat aan regie vanuit de provincie wordt gehecht. Ambitie behoort gepaard te gaan met de wil te regisseren. ROCOV Gelderland staat een sturende en regisserende provincie voor in het openbaar vervoer.

Innovatie en ontwikkeling is niet alleen een functie en verantwoordelijkheid van de vervoerder. We zien graag een provinciale keuze, en zullen daarvoor blijven ijveren, voor een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij zowel de provincie als bij de vervoerder voor de ontwikkeling van het OV-netwerk. In Nederland zijn goede voorbeelden hiervan te vinden, zoals bij de provincie Utrecht en het OV-bureau GD (Groningen stad/provincie, Drenthe).

Spoor

Over verbetering van het railvervoer zijn veel voorstellen gedaan. Al eerder is besloten dat de Regio-Expres gaat rijden. Dat is een snelle verbinding tussen Doetinchem en Arnhem die eenmaal per uur gaat rijden. Het streven is wel dat de RegioExpres elk halfuur gaat rijden, maar dan moet ProRail het spoorknooppunt Arnhem-Oost aanpakken. Concrete plannen hiervoor zijn er op dit moment niet. Ook heeft de provincie inmiddels extra geld beschikbaar gesteld om in de huidige dieseltreinstellen toiletten in te bouwen.

Uitvoering

Het ROCOV zal altijd de vraag van de reiziger als uitgangspunt van handelen nemen. Gelet op de verscheidenheid van de in het ROCOV deelnemende organisaties mag verwacht worden dat deze vraag door het ROCOV vertaald kan worden in concrete plannen voor de jaren 2025 tot en met 2028. Onze uitvoeringsdoelstellingen voor de komende periode zijn:

1. Steden, wijken, buurten, dorpen en overige kleine kernen van Gelderland zijn gedurende de gehele dag ontsloten met een vorm van openbaar vervoer of aanvullend openbaar vervoer.
2. Alle hubs, bus- en treinstations, halteplaatsen en voertuigen voldoen aan het begrip Sociaal Veilig, in die zin dat de reiziger zich “op z’n gemak” en daarmee veilig voelt.
3. Bij concessieverleners en -houders staat de reiziger oftewel de klant centraal. Met andere woorden, de klantgerichtheid is uitgangspunt van handelen bij het uitvoeren van alle openbaar vervoertaken.
4. De reiziger wordt optimaal geïnformeerd omtrent de dienstregeling, tarieven, vertragingen etc.
5. Alle vervoerders zorgen voor een samenhangend openbaar vervoersysteem met inbegrip van voor- en natransport. Bij toekomstige aanbestedingen is dit aspect een absolute voorwaarde waaraan offertes dienen te voldoen.
6. Verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en daaraan verbonden projecten.
7. Waarborgen dat er sprake is van inclusief openbaar vervoer. De systemen, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van het openbaar vervoer in Gelderland zijn van dien aard dat iedereen (ongeacht inkomen, ongeacht ieders mate van taal en digitale vaardigheid, ongeacht eventuele beperkingen - fysiek of anderszins -) gebruik kan maken van dat openbaar vervoer en/of aanvullende vormen van openbaar vervoer.
8. Bewaken van reizigersbelangen in het openbaar vervoer en alle vormen van aanvullend vervoer (al dan niet gecombineerd met doelgroepenvervoer).

Bovengenoemde punten zullen voor het ROCOV leidend zijn bij het behandelen van voorstellen en het uitbrengen van adviezen aan zowel de vervoersautoriteiten als de vervoerders.

Voor ons handelen leidt dit tot het volgende:

1. Het meedenken, meedoen en kritisch volgen en van commentaar blijven voorzien van de provinciale visie op Mobiliteit.
2. Actief deelnemen aan - en kritisch volgen van - discussies en uitwerking van nieuwe openbaar vervoer (en aanvullend openbaar vervoer) systemen.
3. Participeren in Tarievenhuis Oost.
4. Voorbereid zijn op de komende aanbestedingen.
5. Bewaken van de toegankelijkheid van zowel het in te zetten materieel als de stations, knooppunten, hubs, etc. Ook de toegankelijkheid van de informatievoorzieningen behoort hiertoe.
6. Het verder realiseren van voorzieningen op stations, bij knooppunten en hubs. Denk aan stallingplaatsen voor fietsen en verblijfsvoorzieningen zoals gesloten, verwarmde ruimten met bijbehorende voorzieningen, zoals bijv. toiletten, wifi, etc.
7. Instandhouding en waar nodig Intensivering van de samenwerking met de ROCOV's in Oost.

Werkwijze

Het ROCOV is een vereniging. Ze vult haar taak (zie onder doelstelling, missie en uitvoering) in door middel van het uitbrengen van adviezen (gevraagd en ongevraagd) aan de provincie en aan vervoerders en overige stakeholders (bijvoorbeeld gemeentebesturen). Het ROCOV doet aan permanente kennisontwikkeling en maakt daarbij gebruik van scholing en opleiding zoals die onder andere wordt aangeboden door Rover. Ook wordt veelvuldig gebruik gemaakt van deelname aan congressen, webinars, etc. op de terreinen die te maken hebben met openbaar vervoer en met mobiliteit en met duurzaamheid, als voorwaarde voor goede mobiliteit.

We voeren daarnaast onderzoek uit op de terreinen die ons aangaan (toegankelijkheid, samenwerking in de keten, bereikbaarheid, betaalbaarheid, etc.) ten behoeve van een zorgvuldige en adequate advisering. Tussentijds overleg met de provincie (de werkrelatie met de provincie kan als goed worden omschreven) en met vervoerders helpt om tot goede advisering te komen.

Ter versterking van de advisering provinciaal en landelijk participeert ROCOV Gelderland via de voorzitter in het landelijk voorzittersoverleg. Voorzitter en bestuursleden zijn daarnaast ook actief in landelijke werkgroepen. De voorzitter van ROCOV Gelderland is voorzitter van het landelijk overleg ROCOV's.

Via de voorzitter participeert ROCOV Gelderland in het project "On the Move" van de Radboud Universiteit. Een project dat erop is gericht te onderzoeken, en aanbevelingen voor verbetering te doen, op het gebied van de toegankelijkheid en digitalisering van het openbaar vervoer.

Dit alles overziend, kan worden gezegd dat de mate van intensiteit van de werkzaamheden van het ROCOV erg groot is. De dynamiek op het terrein van het openbaar vervoer en breder op die van mobiliteit is groot. Er gebeurt veel en er is veel in ontwikkeling. Het belang van de reiziger moet daarbij steeds weer voorop staan. Die taak staat bij het ROCOV bovenaan. Dat maakt dat onze werkzaamheden veel vragen van wat in de kern een vrijwilligersorganisatie is.

Voor het ondersteunen van bestuur en de werkorganisatie (het plenaire overleg en het werk van de werkgroepen), het bewaken van de speerpunten en het helpen organiseren van excursies etc. wordt uitgegaan van een professionele ondersteuning van gemiddeld 16 tot 20 uren per week.

Organisatie

Per 1 januari 2025 beschikt het ROCOV over vier vaste werkgroepen en twee zogenaamde functiegroepen.

Vaste werkgroepen zijn:

1. Dienstregeling; bereidt adviezen voor over vervoersplannen van vervoerders
2. Flexvervoer, Inclusiviteit en Toegankelijkheid (FIT); bereidt adviezen voor op deze terreinen vanuit de missie dat voor het hele OV, inclusief bijbehorende vervoersalternatieven, geldt dat toegankelijkheid de norm is en niet de uitzondering
3. INFRA; bereidt adviezen voor op het terrein van spoorontwikkelingen inclusief stations, knooppunten en hubs

Functiegroepen

4. Tarieven; bereidt de adviezen voor op het terrein van de tarifiering
5. Beïnvloeding; deze groep mensen adviseert intern hoe te komen tot optimale beïnvloeding van beslissers in het openbaar vervoer (politiek, uitvoerders, gemeentebesturen e.d.)
6. Netwerken; Toekomstbeeld OV2040 en OV- en spoortafels Oost

In de praktijk van dit moment vergaderen de werkgroepen FIT, INFRA en Tarieven erg veel samen. Er is dan ook een groei denkbaar het komend jaar naar een definitieve samensmelting van deze werkgroepen.

Het ROCOV is daarnaast aan het nadenken over de plek van nieuwe ontwikkelingen (in de ROCOV-organisatie). Wellicht dat hiervoor op termijn een nieuwe werkgroep wordt ingericht gekoppeld aan concessiegebieden.

Ook het feit dat er sprake is van provinciegrensoverschrijdende uitvoering (de aanbesteding IJssel Vecht bijvoorbeeld) vraagt verdere vernieuwing van onze werkwijze en organisatie.

Veel grensoverschrijdend advieswerk doen we samen met de ROCOV's van Overijssel en Flevoland. Denkbaar is het, dat in voorkomende gevallen ook samengewerkt wordt met de ROCOV's uit Noord-Brabant, Limburg en Utrecht. Dat vraagt naast vernieuwing ook om flexibel omgaan met de werkgroepenstructuur.

De vereniging ROCOV Gelderland bestaat uit aangesloten consumentenorganisaties die vertegenwoordigers afvaardigen naar de plenaire vergaderingen en tevens deelnemen aan een of meerdere werkgroepen. Het merendeel van de afgevaardigden zijn vrijwilligers die over veel ervaring in het openbaar vervoer beschikken. Voor het geven van adviezen en om als gesprekspartner te kunnen fungeren met concessieverleners en -houders behoeven zij wel enige professionele ondersteuning.

Daarnaast wordt steeds vaker een beroep op het bestuur van het ROCOV gedaan om overleg te plegen met de politiek, zoals met Provinciale Staten, besturen van de aangesloten organisaties en ROCOV's in aangrenzende regio's. De voorzitter, dan wel leden van het bestuur, vertegenwoordigen het ROCOV bij congressen en symposia. Ook deelname aan workshops maakt daar onderdeel van uit. Ook de media in Gelderland doen regelmatig een beroep op het bestuur om de opvattingen van het ROCOV te ventileren.

Om de gestelde doelen te kunnen realiseren en zowel de afgevaardigden als het bestuur te ondersteunen beschikt het ROCOV over professionele begeleiding. Deze ondersteuning omvat naast de secretariële werkzaamheden ook meer inhoudelijke voorbereiding van adviezen. Ook behoort hiertoe het voorbereiden van en na besluitvorming af te werken adviesaanvragen middels het uitbrengen van adviesbrieven, persberichten, organiseren van OV-cafés, excursies en het organiseren van onderzoeken.

Het inschakelen van goede professionele ondersteuning verlaagt de werkdruk van de afgevaardigden en zorgt tevens voor een verbetering van het kennis- en vaardigheidsniveau.

Public Relations/Voorlichting

Naast de website van het ROCOV wordt jaarlijks zorggedragen voor de uitgifte van gedrukt materiaal (jaarverslagen, onderzoeken, flyers, jaarkalender, etc.).

Het ROCOV is ook actief op social media (Facebook en LinkedIn). De website www.rocovgelderland.nl heeft recent een facelift gehad.

Voor zover relevant zal het ROCOV persberichten uitgeven om haar standpunten uit te dragen en op ruime schaal bekend te maken.

Samenwerking ROCOV's Landsdeel Oost

De huidige drie ROCOV's (Flevoland, Overijssel en Gelderland) in Landsdeel Oost-Nederland werken reeds enige jaren intensief samen. Dat zal de komende jaren alleen maar meer worden.

Dit betekent dat naast uitbreiding van de reguliere bestuursoverleggen ook ad-hoc werkgroepen worden ingesteld in het geval er sprake is van een provinciegrensoverschrijdende adviesaanvraag (dat aantal type adviesaanvragen groeit hard).

Deze verdergaande vorm van samenwerking in Regio Oost vergt extra capaciteit voor secretariële ondersteuning alsmede taken op het terrein van advisering. Hierover zijn in 2018/2019 nadere afspraken met de provincies gemaakt.

Financiën

Zie voor 2025 de bijgevoegde begroting. De huidige financiële afspraken met de provincie willen we continueren. Met de middelen die ons op basis van die afspraken ter beschikking worden gesteld kunnen we het hier beschreven beleid realiseren, inclusief de noodzakelijke professionele ondersteuning.

Apeldoorn, februari 2025

Namens de vereniging ROCOV Gelderland
Johan Kruithof
Voorzitter ROCOV Gelderland

Bijlage 1. Overzicht aangesloten organisaties

De twaalf aangesloten organisaties vertegenwoordigen een breed palet van reizigers. Studenten en jongeren, mensen met een beperking, ouderen, fietsers en wandelaars, consumentenorganisaties, vertegenwoordigers van dorpen en kleine kernen. Elke vereniging kan één of twee leden afvaardigen, zonodig wijzen zij ook plaatsvervangers aan. Daarnaast is een klein aantal onafhankelijke leden aangesloten bij het ROCOV. Zij doen mee vanwege hun specifieke deskundigheid. De voorzitter is ten principale onafhankelijk en vertegenwoordigt geen van de aangesloten organisaties. De vereniging kent een driekoppig bestuur.

De aangesloten lid-organisaties zijn:

- AKKU, studentenvakbond Radboud Universiteit
- DKK Gelderland, vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen
- Fietsersbond
- Jong Achterhoek
- KBO Gelderland, ouderenorganisatie
- Reizigersorganisatie Rover
- De gezamenlijke studentenverenigingen Wageningen
- Uniek Sporten
- Wandelnet
- Zorgbelang Inclusief
- Oogvereniging Gelderland
- Euregio Rhein-Waal